Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

26. märts 2020*

Eelotsusetaotlus – Tarbijakaitse – Direktiiv 2008/48/EÜ – Tarbijakrediidi lepingud – Taganemisõigus – Selle õiguse teostamise tähtaeg – Nõuded lepingus sisalduvale kohustuslikule teabele – Teave, mis seisneb üksnes järjestikustes viidetes liikmesriigi õigusnormidele

Kohtuasjas C-66/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Landgericht Saarbrückeni (Saarbrückeni esimese astme kohus, Saksamaa) 17. jaanuari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. jaanuaril 2019, menetluses

JC

versus

Kreissparkasse Saarlouis,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president M. Safjan (ettekandja), kohtunikud L. Bay Larsen ja N. Jääskinen,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– JC, esindaja: *Rechtsanwalt* T. Röske,

– Kreissparkasse Saarlouis, esindaja: *Rechtsanwalt* G. Rohleder,

– Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller, M. Hellmann, E. Lankenau ja A. Berg,

– Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Vláčil ja S. Šindelková,

– Euroopa Komisjon, esindajad: G. Goddin ja B.-R. Killmann,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT 2008, L 133, lk 66, parandused ELT 2009, L 207, lk 14, ELT 2010, L 199, lk 40, ELT 2011, L 234, lk 46 ja ELT 2015, L 36, lk 15), artikli 10 lõike 2 punkti p tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on tarbija JC ja Kreissparkasse Saarlouis ning mis puudutab seda, et JC kasutas õigust taganeda poolte vahel sõlmitud krediidilepingust.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2008/48 põhjendustes 8–10, 14 ja 31 on märgitud:

„(8) Tarbijate usalduse võitmiseks on tähtis, et turg tagaks küllaldase tarbijakaitse. […]

(9) Täielikku ühtlustamist on vaja selleks, et tagada kõikidele ühenduse tarbijatele nende huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse ning luua tõeline siseturg. Seetõttu ei tohiks liikmesriikidel lubada säilitada või kehtestada muid siseriiklikke norme peale käesolevas direktiivis sätestatute. […]

(10) […] Käesolev direktiiv ei tohiks […] piirata liikmesriikidel käesoleva direktiivi sätteid kohaldamast kooskõlas ühenduse õigusaktidega valdkondades, mis ei kuulu direktiivi reguleerimisalasse. Seega saaks liikmesriik säilitada või kehtestada siseriiklikud õigusaktid, mis on vastavuses käesoleva direktiivi sätetega või selle teatavate sätetega, mis käsitlevad käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäävaid krediidilepinguid, näiteks krediidilepinguid, mille summa on väiksem kui 200 eurot või suurem kui 75 000 eurot. Lisaks saaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi sätteid kohaldada ka seotud krediidile, mis ei ühti käesolevas direktiivis antud seotud krediidilepingu määratlusega. […]

[…]

(14) Käesoleva direktiivi reguleerimisalast tuleks välja jätta krediidilepingud, mille alusel antakse krediiti kinnisvara tagatisel. Seda liiki krediit on väga spetsiifilise iseloomuga. Samuti tuleks käesoleva direktiivi reguleerimisalast jätta välja krediidilepingud, mille eesmärk on rahastada maa või olemasoleva või projekteeritava ehitise omandiõiguse omandamist või säilitamist. Samas ei tuleks krediidilepinguid käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jätta üksnes selle tõttu, et nende eesmärgiks on olemasoleva ehitise renoveerimine või selle väärtuse suurendamine.

[…]

(31) Selleks et tarbija oleks teadlik oma krediidilepingust tulenevatest õigustest ja kohustustest, peaks kogu vajalik teave olema lepingus esitatud selgel ja arusaadaval viisil.“

4 Direktiivi artiklis 2 „Reguleerimisala“ on sätestatud:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse krediidilepingute suhtes.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:

a) krediidilepingud, mis on tagatud kas hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt kinnisvarale seatakse, või mis on tagatud kinnisvaraga seotud õigusega;

b) krediidilepingud, mille eesmärk on maa või olemasoleva või projekteeritava ehitise omandiõiguse omandamine või säilitamine;

c) krediidilepingud, mille krediidi kogusumma on väiksem kui 200 eurot või suurem kui 75 000 eurot;

[…]“.

5 Nimetatud direktiivi artikli 10 „Krediidilepingus sisalduv kohustuslik teave“ lõike 2 punktis p on sätestatud:

„Krediidilepingus täpsustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult järgmine:

[…]

p) taganemisõiguse olemasolu või puudumine ja ajavahemik, mille vältel taganemisõigust saab kasutada, ja muud taganemisõiguse kasutamise tingimused, sealhulgas teave tarbija artikli 14 lõike 3 punkti b kohase kohustuse kohta maksta kasutatud põhiosa ja intress ning kogunevast intressist päeva kohta“.

6 Sama direktiivi artikli 14 „Taganemisõigus“ lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Tarbija võib krediidilepingust taganeda neljateistkümne kalendripäeva jooksul põhjust esitamata.

Kõnealuse taganemisõiguse tähtaeg algab:

a) krediidilepingu sõlmimise päeval või

b) päeval, mil tarbija sai kätte artikli 10 kohased lepingutingimused ja teabe, juhul kui see päev on hilisem kui käesoleva lõigu punktis a osutatud kuupäev.“

7 Direktiivi 2008/48 artikli 22 „Ühtlustamine ja käesoleva direktiivi sätete imperatiivsus“ lõige 1 näeb ette:

„Kuna käesolev direktiiv sisaldab ühtlustatud sätteid, ei või liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses säilitada või vastu võtta käesolevas direktiivis sätestatust erinevaid sätteid.“

Saksamaa õigus

8 Põhikohtuasjale kohaldatavas redaktsioonis oli Saksamaa tsiviilseadustiku (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“) §-is 492 sätestatud:

„1. Tarbijakrediidilepingud tuleb sõlmida kirjalikult, välja arvatud juhul, kui on ette nähtud rangem vorm. […]

2. Leping peab sisaldama tarbijakrediidilepingu puhul kohustuslikku teavet kooskõlas Saksa tsiviilseadustiku rakendusseaduse [Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, edaspidi „EGBGB] põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni artikli 247 §-dega 6–13.

[…]“.

9 BGB § 495 oli sätestatud:

„1. Tarbijalaenulepingu korral on laenusaajal vastavalt §-le 355 lepingust taganemise õigus.

2. Paragrahve 355–359a kohaldatakse tingimusel, et:

1) Taganemisjuhendi asemel on esitatud EGBGB artikli 247 § 6 lõikes 2 nimetatud kohustuslik teave;

2) taganemistähtaeg ei hakka lisaks kulgema
a) enne lepingu sõlmimist ega
b) enne seda, kui laenusaaja on kätte saanud kogu BGB § 492 lõike 2 kohaselt kohustusliku teabe; ja

3) laenusaaja […] hüvitab laenuandjale ka kulud, mis laenuandjal on tekkinud avalik-õiguslike asutuste juures ja mida ta ei saa tagasi nõuda.“

10 BGB § 503 lõike 1 kohaselt:

„§ 497 lõiget 2 ja lõike 3 esimest, teist, neljandat ja viiendat lauset ning §-e 499, 500 ja 502 ei kohaldata lepingute suhtes, mille raames laenu andmine sõltub selle tagamisest kinnispandiga ja see toimub tingimustel, mis on tavalised kinnispandiga tagatud lepingute puhul ja nende ajutiseks rahastamiseks.“

11 EGBGB artikli 247 § 6 lõikes 1 oli loetletud teave, mis peab sisalduma tarbijakrediidilepingus. Täiendav kohustuslik teave, mida leping peab sisaldama, oli sätestatud EGBGB artikli 247 § 6 lõike 2 esimeses ja teises lauses, artikli 247 §-s 7, artikli 247 § 8 lõikes 2 (kõrvallepingud), artikli 247 § 12 lõike 1 teise lause punktis 2 (tarbijakrediidilepinguga majanduslikult seotud lepingud ja tasulised finantseerimisteenused) ning artikli 247 § 13 lõikes 1 (krediidivahendaja osalemine).

12 EGBGB artikli 247 §-s 9 oli sätestatud, et erandina lõigetest 3–8, 12 ja 13 peab BGB §-s 503 nimetatud lepingute puhul selle artikli 247 § 3 lõike 1 punktides 1–7, 10 ja 13 ning § 3 lõikes 4 ja §-s 8 nimetatud teave tingimata sisalduma lepingueelses teabes ja tarbijakrediidilepingus. See säte nägi ette, et leping peab sisaldama ka artikli 247 § 6 lõikes 2 ette nähtud teavet taganemisõiguse kohta.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

13 Tarbija JC sõlmis 2012. aastal krediidiasutuses Kreissparkasse Saarlouis kinnispandiga tagatud krediidilepingu summas 100 000 eurot kuni 30. novembrini 2021 fikseeritud aastamääraga 3,61% (edaspidi „kõnealune leping“).

14 Lepingu punkt 14 „Taganemisõigust käsitlev teave“ oli sõnastatud järgmiselt:

„Taganemisõigus

Laenusaaja võib laenulepingust põhjust avaldamata taganeda 14 päeva jooksul kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (näiteks kirja, faksi, e-posti teel). Tähtaeg algab lepingu sõlmimise päeval, kuid alles pärast seda, kui laenusaaja on saanud [BGB] § 492 lõike 2 kohaselt kogu kohustusliku teabe (näiteks teave laenu liigi, laenu netosumma, lepingu kestuse kohta). […]“.

15 JC teatas 30. jaanuari 2016. aasta kirjas Kreissparkasse Saarlouisile, et ta taganeb selle lepinguga seotud lepingulisest kohustusest.

16 JC esitas seejärel Landgericht Saarbrückenile (Saarbrückeni esimese astme kohus, Saksamaa) hagi, milles palus esiteks tuvastada, et Kreissparkasse Saarlouisi nõue kõnealuse lepingu alusel ei ületa 30. aprilliks 2018 arvutatud 66 537,57 eurot; teiseks, et Kreissparkasse Saarlouis on selle summa vastuvõtmisega viivituses; ja kolmandaks, et Kreissparkasse Saarlouis on kohustatud hüvitama JC-le kogu tagasitäitmisest keeldumisest tekkinud kahju. Teise võimalusena palus JC tuvastada, et alates taganemisavalduse kättesaamisest ei tulenenud Kreissparkasse Saarlouisile laenulepingust enam õigust lepingujärgsele intressile ega laenu tagasimaksetele kõnealuse lepingu tingimuste kohaselt.

17 Kreissparkasse Saarlouis palus jätta JC hagi rahuldamata põhjusel, et ta teavitas viimast nõuetekohaselt tema taganemisõigusest ning et selle õiguse kasutamise tähtaeg oli juba möödunud selleks hetkeks, kui JC soovis sellele tugineda.

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et direktiivi 2008/48 artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt ei kohaldata seda direktiivi krediidilepingute suhtes, mis on tagatud kinnispandiga. Ta märgib, et Saksa seadusandja on siiski kasutanud selle direktiivi põhjenduses 10 nimetatud võimalust kohaldada direktiiviga ette nähtud korda valdkondades, mis ei kuulu selle kohaldamisalasse, näiteks siinses asjas sellistele lepingutele kohaldatav kord. Neil asjaoludel leiab ta, et nimetatud direktiivi sätete tõlgendamine on põhikohtuasja lahendamiseks vajalik ja et Euroopa Kohus on pädev käesolevas kohtuasjas sellist tõlgendust andma, viidates sellega seoses 17. juuli 1997. aasta kohtuotsusele Giloy (C-130/95, EU:C:1997:372).

19 Mis puudutab kohtuasja sisu, siis soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas seoses kohustusliku teabega, mis tuleb krediidisaajale esitada, kõnealuses lepingus esitatud viide BGB § 492 lõikele 2 vastab direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktis p ette nähtud nõudele, mille kohaselt peab krediidilepingus olema „selgelt ja kokkuvõtlikult“ märgitud taganemisõiguse olemasolu või puudumine ning selle õiguse kasutamise kord.

20 Täpsemalt tõdeb eelotsusetaotluse esitanud kohus, et BGB nimetatud säte viitab ka teisele riigisisesele sättele, nimelt EGBGB artikli 247 §-dele 6–13, kusjuures viimati nimetatud artikkel viitab omakorda teistele BGB sätetele. Neil asjaoludel on tarbija kohustatud selleks, et tuvastada kogu kohustuslik teave, mille edastamisega määratakse kindlaks hetk, kui lepingust taganemise tähtaeg kulgema hakkab, kasutama erinevates õigusaktides sisalduvaid riigisiseseid sätteid.

21 Lisaks peab tarbija EGBGB artikli 247 § 9 kohaselt kindlaks tegema, kas leping, mille ta on teenuseosutaja või müüjaga sõlminud, puudutab BGB § 503 tähenduses kinnisvaralaenu, kusjuures eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates ei suuda keskmine tarbija, kellel ei ole juriidilist haridust, seda küsimust lahendada.

22 Neil asjaoludel otsustas Landgericht Saarbrücken (Saarbrückeni esimese astme kohus) menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et kohustuslik teave „ajavahemiku“ või „muude taganemisõiguse kasutamise tingimuste“ kohta hõlmab ka taganemistähtaja kulgema hakkamiseks vajalikke tingimusi?

2. Juhul kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt:

Kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktiga p on vastuolus selline tõlgendus, mille kohaselt on taganemisõigust käsitlev teave „selge“ ja „kokkuvõtlik“, kui see ei sisalda kogu teavet, mis on vajalik taganemistähtaja kulgema hakkamiseks, vaid viitab riigisisesele õigusnormile, käesolevas asjas [BGB] 12. juunini 2014 kehtinud redaktsiooni § 492 lõikele 2, mis omakorda viitab järgmisele riigisisesele õigusnormile, käesolevas asjas [EGBGB] 12. juunini 2014 kehtinud

redaktsiooni artikli 247 §-dele [6]–13, millest tulenevalt peab tarbija läbi lugema hulga eri õigusaktides sisalduvaid õigusnorme, et saada selgust küsimuses, milline kohustuslik teave peab olema antud, et tema laenulepingust taganemise tähtaeg hakkaks kulgema?

3. Juhul kui teisele küsimusele tuleb vastata eitavalt (ja viitamine riigisisestele õigusnormidele on põhimõtteliselt lubatav):

   Kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktiga p on vastuolus selline tõlgendus, mille kohaselt on taganemisõigust käsitlev teave „selge“ ja „kokkuvõtlik“, kui viitamine riigisisesele õigusnormile (käesolevas asjas BGB […] kuni 12. juunini 2014 kehtinud redaktsiooni § 492 lõikele 2 ja sellest tulenev viide EGBGB […] kuni 12. juunini 2014 kehtinud redaktsiooni artikli 247 §-dele [6]–13) toob paratamatult kaasa olukorra, et tarbija peab lisaks õigusnormide lugemisele võtma ette õigusliku kvalifitseerimise – näiteks küsimuses, kas laen anti talle tingimustel, mis on tavapärased kinnispandiga tagatud lepingute ja nende vaherahastamise puhul, või kas on tegemist tarbijakrediidilepinguga majanduslikult seotud lepinguga –, et saada selgust selles, milline kohustuslik teave peab olema antud, et tema laenulepingust taganemise tähtaeg hakkaks kulgema?“

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

23 Saksamaa valitsus väidab oma kirjalikes seisukohtades, et Euroopa Kohus ei ole pädev esitatud küsimustele vastama, kuna direktiiv 2008/48 ei ole kohaldatav kinnispandiga tagatud krediidilepingutele, ning et Saksa seadusandja ei ole otsustanud, hoolimata liidu seadusandja poolt talle antud õigusest, kohaldada selle direktiiviga ette nähtud korda valdkondadele, mis ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse, nagu põhikohtuasjas käsitletavad kinnispandiga tagatud krediidilepingud.

24 Saksamaa valitsus märgib samuti, et juba enne direktiivi 2008/48 vastuvõtmist nägi Saksa õigus ette selliseid lepinguid puudutavad õigusnormid. Kuna neid õigusnorme peeti selle direktiivi sätetele vastavaks, siis luges riigi seadusandja vajalikuks üksnes koguda kokku sätted, mis puudutavad tarbijakrediiti ja kinnispandiga tagatud krediiti.

25 Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivi 2008/48 artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt ei kohaldata direktiivi krediidilepingute suhtes, mis on tagatud kas hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt kinnisvarale seatakse, või mis on tagatud kinnisvaraga seotud õigusega.

26 Liidu seadusandja on siiski täpsustanud, nagu nähtub selle direktiivi põhjendusest 10, et liikmesriik võib kehtima jätta või kehtestada riigisisesed õigusnormid, mis on vastavuses käesoleva direktiivi sätetega või selle teatavate sätetega, seoses teatavate sama direktiivi reguleerimisalast välja jäävate krediidilepingutega.

27 Eelotsusetaotlusest nähtub aga, et Saksa seadusandja otsustas seega kohaldada direktiiviga 2008/48 ette nähtud korda sellistele lepingutele, nagu on kõne all käesolevas asjas.

28 Euroopa Kohus on korduvalt tunnistanud ennast pädevaks lahendama liidu õigusnorme puudutavaid eelotsusetaotlusi olukorras, kus põhikohtuasja asjaolud on küll väljaspool nende õigusnormide kohaldamisala ja kuuluvad seetõttu üksnes liikmesriikide pädevusse, kuid kus need liidu õigusnormid on siseriikliku õigusega muudetud kohaldatavaks seeläbi, et riigisisene õigus on viidanud nende sisule (vt eelkõige 12. juuli 2012. aasta otsus kohtuasjas SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, punkt 86 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Euroopa Kohus rõhutas nimelt, et kui riigisisene õigusakt järgib liidu asjaomase akti kohaldamisalast väljapoole jäävate olukordade reguleerimisel liidu õiguses sätestatut, siis esineb selge liidu huvi selle vastu, et lahknevate tõlgenduste vältimiseks tulevikus tõlgendataks selle akti sätteid või mõisteid ühetaoliselt (vt selle kohta 19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Solar Electric Martinique, C-303/16, EU:C:2017:773, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Lisaks eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Euroopa Kohus võib liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse jätta läbi vaatamata üksnes juhul, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendamisel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (3. juuli 2019. aasta kohtuotsus UniCredit Leasing, C-242/18, EU:C:2019:558, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Lisaks on Euroopa Kohus korduvalt sedastanud, et tema ülesanne ei ole eelotsusetaotluse menetlemisel teha otsus riigisiseste õigusnormide tõlgendamise kohta ja otsustada, kas neile liikmesriigi kohtu poolt antud tõlgendus on õige, kuna niisugune tõlgendamine kuulub nimelt liikmesriikide kohtute ainupädevusse (3. juuli 2019. aasta kohtuotsus UniCredit Leasing, C-242/18, EU:C:2019:558, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

32 Neil asjaoludel tuleb eelotsusetaotlus lugeda vastuvõetavaks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

33 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et teabe hulgas, mis selle sätte kohaselt tuleb krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult esitada, on selle direktiivi artikli 14 lõike 1 teises lõigus ette nähtud taganemistähtaja arvutamise kord.

34 Direktiivi artikli 10 lõike 2 punkti p kohaselt ei pea krediidilepingus olema selgelt ja kokkuvõtlikult märgitud mitte ainult „taganemisõiguse olemasolu või puudumine“ ja „ajavahemik, mille vältel taganemisõigust saab kasutada“, vaid ka „muud taganemisõiguse kasutamise tingimused“.

35 Nagu nähtub direktiivi 2008/48 artikli 10 lõikest 2 koostoimes selle direktiivi põhjendusega 31, on nõue täpsustada selles sättes loetletud andmed paberil või mõnel muul püsival andmekandjal koostatud lepingus selgelt ja kokkuvõtlikult vajalik selleks, et tarbijal oleks võimalik teada oma õigusi ja kohustusi (9. novembri 2016. aasta kohtuotsus Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, punkt 31).

36 See nõue aitab kaasa direktiiviga 2008/48 taotletava eesmärgi saavutamisele, mis on näha tarbijakrediidi valdkonnas mitmes põhiküsimuses ette täielik ja imperatiivne ühtlustamine, mida on vaja selleks, et tagada kõikidele liidu tarbijatele nende huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse ja aidata kaasa hästi toimiva siseturu tekkele tarbijakrediidi valdkonnas (9. novembri 2016. aasta kohtuotsus Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, punkt 32).

37 Arvestades taganemisõiguse olulisust tarbijakaitse seisukohast, on seda õigust puudutav teave tarbija jaoks ülimalt oluline. Selleks, et tarbijal niisugusest teabest täiel määral kasu oleks, peavad tarbijale olema eelnevalt teada taganemisõiguse teostamise tingimused, tähtaeg ja üksikasjalik kord (vt analoogia alusel 23. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, punkt 46).

38 Lisaks nõrgestataks oluliselt direktiivi 2008/48 artiklis 14 ette nähtud taganemisõiguse tõhusust, kui taganemistähtaja arvutamise kord ei kuuluks selle õiguse kasutamise tingimuste hulka, mis peavad olema krediidilepingus kohustuslikus korras ära toodud vastavalt direktiivi artikli 10 lõikele 2.

39 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et teabe hulgas, mis selle sätte kohaselt tuleb krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult esitada, on selle direktiivi artikli 14 lõike 1 teises lõigus ette nähtud taganemistähtaja arvutamise kord.

Teine küsimus

40 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui krediidileping viitab selle direktiivi artiklis 10 nimetatud teabe osas riigisisesele õigusnormile, mis omakorda viitab asjaomase liikmesriigi õiguse teistele õigusnormidele.

41 Kõigepealt tuleb märkida, et põhikohtuasjas on kõnealuses lepingus täpsustatud, et taganemistähtaeg hakkab kulgema pärast lepingu sõlmimist, kuid mitte enne, kui krediidisaaja on saanud kogu BGB § 492 lõikes 2 nimetatud kohustusliku teabe. Nimetatud säte omakorda viitab EGBGB artikli 247 §-dele 6–13, mis viitavad omakorda teistele BGB sätetele.

42 Eelotsusetaotluse esitanud kohus nendib seega, et kohustuslikku teavet, millest tarbijale teatamine määrab kindlaks lepingust taganemise tähtaja alguse vastavalt direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktile p ja artikli 14 lõike 1 teisele lõigule, kõnealuses lepingus sellisena ei sisaldu. Ta leiab, et seetõttu on tarbija selle väljaselgitamiseks kohustatud uurima mitut liikmesriigi sätet, mis sisalduvad erinevates õigusaktides.

43 Tuleb meenutada, et nagu nähtub direktiivi 2008/48 artikli 14 lõike 1 teise lõigu punktist b, hakkab taganemistähtaeg kulgema alles siis, kui selle direktiivi artiklis 10 ette nähtud teave on tarbijale edastatud, kui see kuupäev on krediidilepingu sõlmimise kuupäevast hilisem. Nimetatud artiklis 10 on loetletud teave, mis tuleb krediidilepingutes esitada.

44 Kui aga tarbijalepingus on viidatud teatavatele liikmesriigi õigusnormidele, mis käsitlevad teavet, mille esitamine on direktiivi 2008/48 artikli 10 kohaselt nõutav, ei ole tarbijal lepingu alusel võimalik kindlaks määrata oma lepingulise kohustuse ulatust ega kontrollida, kas tema sõlmitud lepingus on ära toodud kõik nõutavad andmed, ega ammugi kontrollida, kas tema suhtes on hakanud kulgema taganemistähtaeg.

45 Lisaks on vajalik, et tarbija teaks ja mõistaks hästi punkte, mida krediidileping peab vastavalt direktiivi 2008/48 artikli 10 lõikele 2 kohustuslikult sisaldama, et lepingut saaks nõuetekohaselt täita ja eelkõige selleks, et tarbija saaks kasutada oma õigusi, sealhulgas taganemisõigust.

46 Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohus on otsustanud, et kui tarbijakaitse valdkonna direktiiv sätestab müüjale või teenuse pakkujale kohustuse teavitada tarbijat talle pakutava lepingulise kohustuse sisust, mille teatud aspektid on sätestatud liikmesriigi imperatiivsetes õigus- või haldusnormides, siis peab selline müüja või teenuse pakkuja tarbijat nende normide sisust teavitama (vt selle kohta 26. aprilli 2012. aasta kohtuotsus Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, punkt 29)

47 Seega ei piisa, kui lepingu tüüptingimustes üksnes viidatakse õigus- või haldusaktile, milles on sätestatud poolte õigused ja kohustused (vt selle kohta 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, punkt 50).

48 Sellises olukorras nagu põhikohtuasjas tuleb seega tõdeda, et kõnealuses lepingus sisalduv viide liikmesriigi õigusnormidele, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 41, ei vasta käesoleva kohtuotsuse punktides 43–47 nimetatud nõudele teha tarbijale selgelt ja kokkuvõtlikult teatavaks ajavahemik, mille jooksul võib taganemisõigust kasutada, ja muud selle õiguse kasutamise tingimused vastavalt direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktile p.

49 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui krediidileping viitab selle direktiivi artiklis 10 nimetatud teabe osas riigisisesele õigusnormile, mis omakorda viitab asjaomase liikmesriigi teistele õigusnormidele.

Kolmas küsimus

50 Arvestades teisele küsimusele antud vastust, ei ole kolmandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ, artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et teabe hulgas, mis selle sätte kohaselt tuleb krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult esitada, on selle direktiivi artikli 14 lõike 1 teises lõigus ette nähtud taganemistähtaja arvutamise kord.**

2. **Direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti p tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui krediidileping viitab selle direktiivi artiklis 10 nimetatud teabe osas riigisisesele õigusnormile, mis omakorda viitab asjaomase liikmesriigi õiguse teistele õigusnormidele.**

Allkirjad